

Woorden die wij meenemen

Tijdens het lezen van de Tien Geboden van Ouaknin zag ik een TVserie over het leven en werken van Marc Chagall, gepresenteerd door Jeroen Krabbé. Op een buitengewoon vrije en liefdevolle manier schildert Chagall het joodse leven zoals hij dat in zijn jeugd had meegemaakt. Een bekend schilderij is een rabbi die een Tora-rol in zijn handen houdt.

Het heeft mij steeds diep getroffen hoe een relatief kleine, en dan nog ook vaak op brute wijze vervolgte, groep van mensen, gedurende meer dan 3000 jaar de Tora-rollen overal waar zij kwamen met zich meegenomen hebben. Hoe ze die woorden voortdurend opnieuw doordachten, opnieuw interpreteerden, er nieuwe betekenissen aan gaven. En dat gaat door tot op de dag van vandaag. Woorden die hen leven gaven, zelfs als ze de hel ontmoetten.

Als je een tekst herleest lijkt het soms alsof je voorheen bepaalde fragmenten van die tekst volledig over het hoofd hebt gezien. Ze krijgen pas bij het herlezen betekenis voor je. Blijkbaar miste je voordien essentiële ervaring of kennis die je nu wel in verband kan brengen met de tekst. Of zoals Ouaknin schrijft: 'In werkelijkheid is het niet de tekst die begrepen wordt, maar de lezer die zichzelf begrijpt'.

Zoiets overkwam mij ook nu bij het terugzien van het schilderij met de rabbi en de Tora-rol. Ik realiseerde mij ineens: 'ben ik, (zijn wij) ook niet drager van tekstrollen'? Tekstrol die ik altijd weer meeneem op mijn tocht door het leven? Als dat zo is, welke woorden neem ik dan mee of zou ik willen meevoeren? Door welke woorden, en zeker ook, door welke vragen wil ik mij laten aanspreken, laten leiden, mij vorm laten geven?

Dat zullen ongetwijfeld woorden en teksten vanuit de Bijbel zijn. Maar ook andere woorden, woorden uitgesproken door mensen die ik ontmoet heb in romans, in gedichten,

in de wetenschap, op TV, in levende lijve. In mijn wispelturigheid streep ik zeker ook woorden door, voeg er weer anderen aan toe. Maar er zijn er ook die blijven, zoals: 'Naar jou toe dwalen al mijn wegen/uit diepten waar geen voeten gaan/hoe zou ik ooit jou niet behoren/O stem, geklonken in mijn oren/nog onvergeten, onverstaaan'.

Heeft u een idee welke woorden u zou willen meenemen in uw tekstrol? Of welke woorden wij als kerk altijd met ons willen meenemen?

Rob van Woerkom